

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 5

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. A cím és a szöveg kapcsolata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a mondat értékű cím utal a vers tárgyára, és kiemeli a költemény kulcsmondatát. A vers címzettje s egyben ódai tárgya a feleség. A beszélő úgy fejezi ki az iránta érzett szenvedélyes szerelmet, hogy mindvégig tudja: a nyelv alkalmatlan az asszony csodálatos, eszményi lényének a leírására.

b. A vers szerkezeti sajátosságai

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a költemény öt, keretes felépítésű 10 soros strófából áll. A sorok szótagszáma váltakozó. A szöveget egyrészt a költői kérdés, másrészt a metaforák halmozása szervezi. A szakaszok 9. sorának végén – az utolsó strófát kivéve – gondolatjel utal az aktuális megnevezési kísérlet kudarcára, megszakítására. A strófák elején megismételt kérdés bizakodást, a szakaszok végén megismételt kérdés pedig a tehetetlenségből fakadó zaklatottságot sejteti.

c. A metaforák szerepe

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: az öt versszak kibontott metaforáinak az azonosítottja a kedves egy-egy testrésze (szeme, ajka) vagy tulajdonsága (szelíd tekintet, zengő hang, lángoló ajak). Szerepük kifejezni a viszonzott szerelem nyújtotta boldogságot, az eszményi tökéletességet.

d. A költemény műfaji sajátosságai

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a költemény romantikus óda/rapzódia. Az ünnepélyes téma, az érzelmek szabad áradása, az egyre fokozódó szenvedély és feszültség, a választékos szóhasználat, a kötetlenebb versforma a rapzódia sajátja. Az óda ókori görög eredetű lírai műfaj, témája komoly, ünnepélyes, szóhasználatára a választékosság, hangnemére az emelkedettség, illetve a pátosz jellemző.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A négy kérdés megfogalmazása 4 pont

Minden kérdés 1 pontot ér.

Lehetséges válasz: 1. Hány évesen járt Párizsban? 2. Hány évesen hagyta el Párizst? 3. Milyen érzést ismert meg Párizsban? 4. Milyenné tette őt Párizs?

b. A szavak szinonimája 5 pont

Minden szinonima 1 pontot ér.

Lehetséges válasz: küzdeni – harcolni, elhagy – hátat fordít, ifjúság – fiatalság, kozmopolita – világpolgár, szédítő – mámorító

c. Három különböző helyesírási alapelv szemléltetése 6 pont

A helyesírási alapelv megnevezése 1 pont, a példa kiemelése 1 pont.

Lehetséges válasz:

Kiejtés szerinti írásmód elve: éves

Szóelemző írásmód elve: földjére

Hagyományos írásmód elve: helyén

d. Szövegalkotás

Az érvelő szövegtípus követelményeinek betartása (logikai összefüggések, ok-okozati rend, meggyőző érvek) 5 pont

A témához való igazodás 5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás 5 pont

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. A metonimikus és/vagy metaforikus történetalakítás sajátosságai a választott novellában 5 pont

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a metonimikus (pl. lineáris cselekményvezetés, kronologikusság, ok-okozati összefüggés az események között, a történet a valóság illúzióját kelti: valószerű hely, idő, szereplők) és/vagy metaforikus történetalakítás (pl. idősíkváltás, megszakítottság, metaforikus motívumok/mozzanatok, metaforikusság a tér-és időszerkezetben) sajátosságainak kiemelése

b. Narrációs eljárások a választott műben 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: példák elbeszélésre, jelenetezésre, összefoglalásra, részletezésre, késleltetésre, ismétlésre, kitérőre, leírásra, kihagyásra, anticipációra stb.

c. A szereplők megformálásának sajátosságai **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: elbeszélői leírás, más szereplők általi jellemzés, cselekedtetés, beszéltetés, környezet általi jellemzés, névadás, átlagos jellemek, típushősök, a szereplők sorsa összefonódik a társadalmi/történelmi körülményekkel stb.

d. A választott mű stílusának jellemzői **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: *realista* stílusjegyek: tárgyilagos ábrázolásmód, a beszélt nyelv, rétegnyelvek, nyelvjárási elemek beépítése; *naturalista* stílusjegyek: objektív ábrázolásmód, tudományosság, a visszataszító valóság részletező bemutatása, a beszélt nyelv, szleng, zsargon használata a nyelvi jellemzésben; *impresszionista* stílusjegyek: a pillanatnyiség, az érzéki benyomások és élmények a szóképekben, a színesztéziákban, jelzők, jelzős szerkezetek halmozása, nominális stílus; *expresszionista* stílusjegyek: erőteljes igék, igenevek, túlzó képek, indulatszók, felkiáltások, látomásos metaforák; a *szürrealisták* a tudatalatti és az álom rétegeinek megragadására törekednek látomásos képekkel, egyéni asszociációkkal. A montázs-technika nem a logika szabályait követi, hanem álomszerű mozaikokat kapcsol össze. Az *újnépiséget* a beszédszerűség, a népnyelvi források, a nyelvjárásiasság, a szociografikus hitelesség jellemzi. A *későmodernségre* jellemző a szövegtöredezettség, polifónia, a megszakítottság alakzatainak az alkalmazása, intertextualitás stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**